

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

เพื่อความหลุดพ้นต้องสู้

วันที่ ๑ ไปเทศน์ที่สนามหลวง ก็ได้พบกับนายๆ เราเหมือนกัน พอเทศน์จบก็พอดีนายๆ มาถึงปั๊บ มาถึงก็ขึ้นเลยหาบนธรรมาสน์ เรานั่งอยู่บนธรรมาสน์ ก็มานั่งนี้เลยคุยกันสองสามประโยค พวกนักข่าวล้อมรอบ เลยไม่ได้พูดอะไรรู้เรื่องรู้ราว เพราะนักข่าวมันล้อมรอบ ยัวะเยี้ยเต็มอยู่ นายๆ ไปทำนาก็ไปครู่เดียว เพราะท่านไปธุระวันแรงงาน จากนั้นท่านก็ขึ้นอภิปรายอะไรต่ออะไร พบกันประมาณสัก ๕ นาที เพราะงานมันยุ่ง คุยกันก็ปั๊บ ๆ สองสามประโยคแล้วไป เพราะนักข่าวล้อมรอบอย่างนี้ละ ยังใกล้กว่านี้ละ เวลาเราจะพูดนี้เราก็ปากต่อปากใส่กันปั๊บ ๆ สองสามประโยคแล้วไล่ไปเลย เอาอย่างนั้นนะ เอาแบบนั้น ไม่งั้นพวกนี้มันจะคอยจับเอาเรื่องราว เราไม่ต้องการ

เวลาจะไปเราก็ทำขบขันให้เขา เขามาทั้งทีพวกนักข่าว เขาจะไม่ได้เรื่องอะไรขบขันจากเราจากนายๆ เราก็เลยแย็บนิดหนึ่ง พอนายๆ จะไปก็ตบหัวปั๊บ ๆ แล้วไปเลย ทีนี้ใครจะออกหนังสือพิมพ์ก็ออกซี ว่าหลวงตาตบหัวอย่างนั้นอย่างนี้ หัวหมูหัวหมาหัวเป็ดหัวไก่ กูตบมามากต่อมาก ตบอวดคนเดียวเท่านั้นไม่ได้หรือ อยู่หมัด เข้าใจไหม นั่นมันยากอะไร วันนั้นคนมันอีกทีมาก ไม่ได้เรื่อง เทศน์วันนั้นเลยสั่งเลยเทียว ห้ามไม่ให้ถอดเทป ม้วนนี้ เสียงมันลั่นอยู่ในสนาม แท้ชบวนนี้รอบ แท้เป็นชบวน ๆ เสียงลั่นตลอด อยู่ในวงสนามหลวงก็มากอยู่แล้ว เสียงลั่นอยู่แล้ว เทศน์ไปไม่ได้ เทศน์ไปไหนติดก๊ก ๆ สุดท้ายก็หยุดเลย ก็พอดีเป็นจังหวะ พอหยุดปั๊บนายๆ ก็มาถึง ก็เข้ามาหาเลย คุยกันสองสามประโยคออกเลย จากนั้นเราก็มาเลย เพราะมันมีแต่พวกคึกพวกคะนอง พวกบั้งไฟ บั้งตะไล ขึ้นก็จะนั่น ไม่ขึ้นก็จะนั่น เข้าใจไหม มีแต่พวกนั้น มันเข้ากันไม่ได้ซี

เวลาเราอยู่เชียงใหม่ พอหยุดเรียนนี้ไปอยู่ในป่านะ ภาวนาอยู่ในป่า ๆ นิสัยจะเป็นอย่างนั้น ชอบป่าเป็นประจำ อยู่ในเมืองเวลาเรียนหนังสือ พอหยุดเมื่อไร พับ หนีเลยไปเลย เข้าไปอยู่ในป่าภาวนา ขอให้พี่น้องทั้งหลายได้หันหน้าเข้าสู่ธรรมนะ เวลานี้เมืองไทยเราเป็นเมืองพุทธ รู้สึกว่าเลอะเทอะมากที่สุดเลย เราอยากว่ามากที่สุด เอาสายตาธรรมจับทนได้หรือ มันเห็นจริง ๆ นี้จะว่าไง ก็ต้องพูดซี ธรรมเห็นไม่ได้พูดไม่ได้สอนโลกได้ยังไง ธรรมต้องเหนือโลกตลอดเวลา โลกมันอยู่ยังไง ๆ ธรรมอยู่ยังไง นี้มันจับกันได้ตลอดเวลา นอกจากท่านไม่พูด

พระพุทธเจ้า พระสาวกอรหัตตอรหันต์ ท่านเหมือนหุหนวกตาบอด เพราะท่านไม่หนักหน่วงดวงใจกับอะไร เห็นก็เห็น รู้ก็รู้ไปธรรมดาๆ ไม่ได้มากดดวงจิตใจท่าน เหมือนพวกคลั่งกิเลสต่อคลั่งกิเลส เอาแต่กิเลสทุ้มกัน แยกไปบ้าน หามไปบ้าน จนจะไม่ได้ณะ ท่านไม่มีอะไรติดหัวใจท่านไป เห็นเท่าไรก็เห็นเต็มโลกเต็มสงสาร สิ่งที่มีอยู่ปิดไม่อยู่ แต่ท่านไม่มีอะไร มันต่างกันอย่างนี้ละ นี่ละที่ว่าธรรมเลิศโลกเลิศอย่างนี้เอง เจอเข้าตรงไหน แล้วก็เอาเถอะนะ รายไหนเจอ

พระพุทธเจ้าของเราทุกๆ พระองค์เคยตายกองกันมาทั้งนั้น ฟังชื่อว่าตายกองกัน ตายก็ภพก็ชาติ ตกนรกหมกไหม้ ขึ้นสวรรค์ชั้นพรหม เป็นเปรตเป็นผี เป็นอสุรกาย สัตว์ประเภทต่างๆ เป็นด้วยกันหมดไม่มีใครยิ่งหย่อนกว่ากันในบรรดาสัตว์โลก นับแต่พระพุทธเจ้าลงมา คือตอนที่ท่านอยู่เป็นสามัญชนธรรมดา ไม่รู้ภาษาภาษาอะไร ก็เป็นเหมือนโลกทั่วๆ ไป ท่านก็มาขยับขึ้นตอนท่านปรารถนาพุทธภูมิหนักเข้า ๆ นี่สูงขึ้นเรื่อย จนกระทั่งพ้นไปได้ เวลาท่านพ้นแล้วที่นี้

นี่ละขั้นต้นก็ ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ปฐมยาม บรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณ คือระลึกชาติของท่านย้อนหลังไปได้หมดเลย ร่องรอยที่เป็นมายังไงๆ กิเลสปิดไม่ให้รู้ เพราะฉะนั้นโลกถึงว่าตายแล้วสูญ ทั้ง ๆ ที่ตายกองกันไม่มีใครจะมากน้อยต่างกันนะ แข่งกันไม่ได้เรื่องสัตว์โลกตายกองกัน แล้วก็กิเลสมันก็ปิดร่องรอยไม่ให้เห็นไม่ให้อันมันเปิดทางไว้ทางเดียวว่า ตายแล้วสูญ ตรงนั้นละ ทั้ง ๆ ที่เป็นนักเกิดนักตายมาด้วยกัน มันก็บอกว่าตายแล้วสูญ ที่นี้พอพระพุทธเจ้าตรัสรู้ เล็งญาณทราบเรื่องปุพเพนิวาสานุสสติญาณของพระองค์มาแต่ภพใดชาติใด โอโห มันไปหมด นั่นเห็นไหมละ ที่ไหน ๆ ที่ยังไม่ได้ไปเกิดไปตายไปเป็นป่าช้าของเรานี้ ไม่มีเลย ไม่ว่าสูงว่าต่ำที่ไหน นรกอเวจีไปได้ทั้งนั้น ยิ่งแต่นิพพาน

วันรู้นิพพานถึงได้มาเทียบกับสิ่งทั้งหลายที่ตายกองกัน โดยที่พระองค์เองก็ดี สัตว์โลกทั้งหลายก็ดี ไม่มีใครรู้ได้เลย ว่าเราเคยตายกองกัน คลุกเคล้ามาด้วยกองทุกข้มหันตทุกข์นี้มากน้อยเพียงไร เสมอกันเลย ใครจะมาแข่งกันไม่ได้ พอปุพเพนิวาสานุสสติญาณระลึกชาติย้อนหลัง ตรัสรู้ในธรรมขั้นปุพเพนิวาส ย้อนหลังได้ จึงได้เอามาดู นี่เพียงภพชาติของเราคนเดียวขนาดนี้แล้ว มากขนาดไหน จนดูไม่ได้มันมาก ที่นี้พอมัชฌิมยามก็บรรลุธรรม จุตูปปาตญาณ ทรงเล็งญาณดูสัตว์โลกที่เกิดขึ้นมา จุตูปปาตญาณ ความเกิดความตายของสัตว์ทั่วโลกดินแดน เคลื่อนเหมือนกัน โถ พิลึกพิลั่น ไม่มีใครยิ่งหย่อนกว่ากัน เป็น

ป่าช้าของสัตว์ได้ บนฟ้าอากาศ ในน้ำบนบก ไม่มีสถานที่ใดที่จะเลือกได้ว่า นี่ไม่ใช่ป่าช้าของสัตว์ เป็นป่าช้าทั้งนั้นเลย ไม่ว่าเขาว่าเราเป็นเหมือนกันหมด

จึงได้ทรงเอาทั้งสองประเภทนี้มาเทียบเคียงดู เราก็เป็นนักเกิดนักตาย สัตว์โลกทั้งหลายก็เป็นนักเกิดนักตาย ทั้งสองนี้มันขึ้นมาเพราะอะไร นี่เหตุที่จะตัดสินกันลงได้นะ ทั้งสองนี้ทั้งเขาทั้งเราตายกองกันนี้มานานแสนนาน ก็กี่ปีกี่กัลป์นับไม่ถ้วน แล้วเป็นมาเพราะอะไร อะไรเป็นสาเหตุ จึงพิจารณา นั่นละเรียกว่า ปฏิจจสมุปบาท ปัจจยการ อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา อะไรเป็นสาเหตุให้เกิด ตามเข้าไปๆ ก็ตัวนี้ละตัวพาเป็นสาเหตุ คือ อวิชชาตัวนี้มันติดอยู่กับใจ

ใจนี้ไม่เคยตาย ใจไม่เคยฉิบหาย แต่อวิชชาติดแนบอยู่ในนั้น พาให้เกิดที่นั่นที่นี้ อวิชชาคือกิเลส กิเลสเป็นเหตุให้ทำกรรมชั่ว วิบากกรรมก็แสดงผลขึ้นมาให้ได้รับความสุขความทุกข์มากน้อยตามอำนาจแห่งกรรมดีกรรมชั่วของตน มันก็หมุนอย่างนี้ เรียกว่า วิฏฺฐาน ๓ กิเลสวิฏฺฐ์ กรรมวิฏฺฐ์ วิปากวิฏฺฐ์ หมุนอยู่อย่างนี้ไม่มีทางออก ไม่มีเลย ก็มีแต่ที่กรรมวิฏฺฐ์ คือผู้ทำกรรมดี นี่แยกออกได้ตรงนี้ กรรมนี้กรรมดีกรรมชั่ว ผู้ที่ทำกรรมชั่วก็หมุนไปทางกรรมชั่ว ผู้ที่ทำกรรมดีก็หมุนออก อันนี้มีทางออกตรงกรรมดีกรรมชั่ว กรรมชั่วหมุนเข้า กรรมดีหมุนออก

นอกจากนี้แล้วถึงได้พิจารณาต้นเหตุแห่งความเกิดตายของสัตว์ ที่เป็นป่าช้ากองกันเต็มอยู่ทั่วโลกธาตุ ไม่มีว่างเว้นที่ตรงไหนว่าจะไม่มีป่าช้าของสัตว์เลย พระองค์พิจารณาเห็นชัดเจนแล้ว พิจารณาตามเข้าไปถึงร่อยรอยตัวกิเลสที่มันติดอยู่ในจิต จิตไม่ตาย ตัวนี้มันติดพาให้เกิดที่นั่นตายที่นี้เรื่อย พอเข้าถึงอันนี้แล้วก็ถอนอันนี้พรวดออกหมดขาดสะบั้นเลย พอกิเลสตัวพาให้เกิดขาดสะบั้นลงไป วิวิฏฺฐะก็คือความไม่เกิด ความสว่างจ้าขึ้นมาที่ขึ้นในขณะเดียวกัน พอกิเลสขาดสะบั้นลงไป เห็นไหมธรรมจักรท่านแสดงไว้ชัดเจนมากกว่า โลกธาตุห้วนไหวหมด ในธัมมจักกัปปวัตตนสูตร โลกธาตุห้วนไหวหมด พวกเทพเจ้าทั้งหลายนี้รีบบอกกล่าวกันตั้งแต่ต้นเลย

พวกภุมมเทวดา อากาสาเทวดา บอกไปถึงจาตุม เรือย สวรรค์ ๖ ชั้นบอกกันเป็นชั้นๆ จนกระทั่งถึงพรหมโลก บอกข่าวว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ๆ ธรรมเกิดแล้ว บอกกันอย่างรวดเร็ว ๆ จนถึงพรหมโลกในครู่เดียวเท่านั้นถึงกันหมด นี่ละธรรมเกิดแล้ว พระพุทธเจ้าอุบัติแล้ว ฟาดดินถล่ม ที่นี้พออวิชชาตัวปิดบังจิตใจไม่ให้อริศทางการไปมาของตัว ได้เปิดจ้าขึ้นมาเท่านั้น จึงว่าฟาดดินถล่ม จ้าขึ้นมา อันนั้นขาดสะบั้นลงไป จิตใจสว่างจ้า

ขึ้นมา ที่นี้ก็มาเห็นอันนี้ละซีที่นี้ นี่ละที่นี้เห็นแล้วทั้งสองอย่างเทียบกัน ไม่ต้องเอามาเทียบ มันก็จำอยู่ทั้งสองแล้ว

ความมืดที่เคยมืดบอดมาเท่าไร ปิดตัวเองไว้ไม่ให้รู้ ความสว่างจ้าขึ้นมาขณะตรัสรู้ ผิงนี้ มันก็เห็นหมดเลย โห ทำไมเป็นอย่างนี้ ดูสัตว์โลกตายกองกัน เต็มไปด้วยกองทุกข์ ความทรมาน ตั้งแต่ทุกข์ธรรมดาถึงขั้นมหันตทุกข์เต็มไปหมด อันนี้พ้นแล้วนี่จิต จิตนี้พ้นสว่างจ้าไปหมดครอบโลกธาตุแล้ว จึงมาดูสภาพของตัวเอง ของสัตว์ทั้งหลายที่เป็นมาแล้ว ในอดีต ตายกองกันอยู่นี่หนึ่ง ของปัจจุบันของสัตว์ทั้งหลาย ที่จะพาให้หมุนเวียนต่อไปอยู่ภายในนั้น ได้แก่อกิเลส ได้แก่กรรมดีกรรมชั่วอยู่ในใจของสัตว์หนึ่ง มองลงไปนี่ กับมองพระพุทธเจ้า หมดแล้วกรรมดีกรรมชั่ว เหลือแต่ธรรมชาติที่เลิศเลอมองดูสิ่งเหล่านี้ นี่ละที่ทรงท้อพระทัย

มองดูตายกองกันนี้ก็หนักพอแล้ว ที่สัตว์โลกตายกองกันมานี้ก็กัปก็กาลป์ ก็เรียกว่าหนักพอแล้ว ยังไม่หนักเท่าที่กิเลสตัวมืดมืดปิดตาปิดหัวใจไว้อีก สัตว์ตายอยู่ด้วยความมืดบอด แล้วก็ยังอยู่ในนั้นด้วยความมืดบอดของกิเลสอีก ไม่มีทิศทางที่จะไปที่ไหนได้ อันนี้ที่ท้อพระทัย พอมองเห็นอันมืดตื้อภายในจิตใจนี้ มืดตื้อของสัตว์ทั้งโลกที่ตายกองกันเป็นธรรมดา ผ่านมาเรียบร้อยแล้ว แต่มืดตื้อในปัจจุบันซึ่งจะพาสัตว์ให้หมุนตายเกิด ๆ ได้รับความทุกข์ความทรมานไม่มีประมาณนี้ นี้อยู่ที่หัวใจ มองดูอันนี้แล้วมืดตื้อเลย นี่ละที่ทรงท้อพระทัย โอโห ขนาดนี้แล้ว คำว่าขนาดนี้ คือคำว่าตรัสรู้เรียกว่าเลิศเลอสุดยอดแล้ว ลงขนาดนี้แล้วจะสอนได้ยังไงสอนโลก โลกมืดบอด อันนี้สว่างจ้า มันเข้ากันไม่ได้เลย นี่ละที่ว่าพระองค์ทรงท้อพระทัยเวลาตรัสรู้ใหม่ๆ ทำความชวนชวนน้อยไม่อยากจะสอนสัตว์โลกอะไรเลย เท่ากับว่าอยู่ไปกินไปวันหนึ่งก็พอแล้ว

ท้าวมหาพรหมจึงมาอาราธนา พระองค์ทรงทราบของพระองค์แล้วแหละ แต่นี้ท้าวมหาพรหมมาอาราธนา ก็ทรงวางไว้ทั้งสองแบบ ท้าวมหาพรหมหนึ่ง แล้วพระองค์ทรงทราบด้วยพระญาณหนึ่ง เวลาพิจารณาดูสัตว์โลกนี้มันมืดมืดปิดตาทางใจนะ ไม่ว่าจะทางธาตุทางขันธภพชาตินะ ดูที่ใจกิเลสปิดมืดมืดปิดทวารหาทางออกไม่ได้ แล้วทำยังไงมันจะมืดมืดไปหมดแต่นี้ท้าวมหาพรหมอาราธนาที่ทรงวางไว้ทั้ง ๒ แบบ ท้าวมหาพรหมหนึ่ง แล้วพระองค์ทรงทราบด้วยพระญาณหนึ่ง เวลาพิจารณาดูสัตว์โลกนี้มันมืดมืดปิดตา ทางใจนะ ไม่ว่าจะทางธาตุทางขันธภพชาตินะ ดูที่ใจ กิเลสปิดมืดมืดปิดทวารหาทางออกไม่ได้ แล้วทำยังไงมันจะมืดมืดไปหมดเสียทุกสิ่งทุกอย่างนั้นหรือที่มืดโลกมืดอยู่ที่นี่ จึงได้ทรงเล็งญาณดู

สัตว์โลก อ้อ ถึงจะมีติดติดก็ตาม ข้อเปรียบเทียบก็เหมือนภูเขาทั้งลูกมันมีติดติดปิดตาตา
ทะมึนไปหมด ประหนึ่งว่าจะไม่มีสิ่งที่เป็นสาระอะไรแทรกอยู่ในภูเขาลูกนั้นเลย

ครั้นเวลาสองเข้าไปจริง ๆ แล้วมี ถึงไม่มากก็มี คือแร่ธาตุต่าง ๆ ที่เป็นสารคุณยัง
ฝังอยู่ในนั้นกับพวกมีติดติดทั้งหลายนั้น กับที่ไร้สาระทั้งหลายในภูเขาลูกนั้นยังมีแร่ธาตุ
ต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ จนกระทั่งสำคัญสุดยอดมีอยู่ในนี้ พิจารณา อ้อ มี ไม่ใช่จะมีติดติดไปเสีย
ทีเดียว เหมือนภูเขาลูกนี้ไม่ใช่จะไร้สาระในสิ่งที่จะควรมาทำประโยชน์โดยถ่ายเดียว สิ่ง
ที่เป็นสาระยังมี ไม่มากก็มี นั่น ที่นี้ดูสัตว์โลกที่มีติดหนอยู่เต็มไปหมดนี้ว่าจะมีอย่างนี้เสีย
อย่างเดียว ไม่ใช่ ยังมีที่เป็นสาระอยู่แทรกกันอยู่นั้น ไม่มากก็มี นั่น ปฏิเสธไม่ได้แล้ว จึง
เล็งญาณลำดับสัตว์โลกที่เคยพูดให้ฟังแล้วประเภท ๔ นั้นละเอียดมานะ นั้นละพระองค์จึง
ได้มีพระทัยที่จะสั่งสอนสัตว์โลกต่อไป

นี่ความละเอียดของธรรมเป็นอย่างนี้จับเห็นหมดจะให้อ่างใจ แต่ธรรมท่านไม่มี
ความหนักใจเบาใจเหมือนกิเลส กิเลสประสพอะไรแบกหามทั้งนั้น ไม่ว่าตัวชั่วแบกหาม
หนักตลอด แต่สำหรับธรรมแล้วไม่มีแบกหาม รู้ตามเป็นจริงปล่อยวางไว้ตามสภาพ
เรียกว่า ไม่มี ๆ ผ่านไปธรรมดา นี้ละพระพุทธรเจ้าท่านสอนโลก โลกที่ควรจะมีอะไรฝังจม
อยู่ในภูเขาลูกนั้น โลกธาตุนี้เท่ากับภูเขาทั้งลูก พวกสัตว์โลกทั้งหลายที่จมอยู่ในโลกธาตุนี้
เท่ากับที่ไร้สาระหนึ่ง และที่เป็นแร่ธาตุสำคัญ ๆ ซึ่งจะเป็ผลประโยชน์ตั้งแต่ต้นจน
ผลประโยชน์อันสูงสุดยังมีอยู่ในโลกอันนี้ ไม่ได้เสื่อมเสียไปไหนทีเดียว ยังมีอยู่

ที่นี้เราให้ย่อนเข้ามาดูตัวของเราซิ เราเป็นประเภทไหน เป็นประเภทที่มีติดติด
ตลอดอนันตกาลหรือ หรือประเภทที่จะพิชิตจะแก้ไขตัดแปลงให้เป็นผู้เป็นคนขึ้นมา จน
กลายเป็นเทวบุตรเทวดาหลุดพ้นจากทุกข์ได้ จะมีอยู่ไหมในตัวของเรา นี้ให้ถามดูตัวของ
เรา เวลามันชี้เกียรติศรีคร้านมาก ๆ นี้มันมีหินแท่งที่บะทับไว้ เอาความขยันหมั่นเพียร
ความอุตสาหะพยายามเบิกมันออก นี้ทางเดินเพื่อความหลุดพ้นต้องสู้กัน กิเลสต้องต่อสู้
ธรรมตลอดเวลา ธรรมกระดิกกิเลสต้องกระดิก ธรรมขยับกิเลสต้องขยับ ธรรมขยับจะออก
กิเลสลากเอาไว้เข้าใจใหม่ละ มันอยู่ด้วยหัวใจดวงเดียวกัน พอธรรมจะขยับนี้กิเลสขยับ
ไปพร้อมกัน ธรรมจะขยับออกทางจกรมกิเลสขยับลากคอใส่หมอน ดูเอานะผิดใหม่ที่พูด
นี้ คือขณะจิตนี้มันขัดมันแย้งกันอยู่ในเวลานั้น เวลาเราจะทำความดี ถ้าธรรมดากิเลสมันก็
ไม่ว่าเพราะไปทางของมันอยู่แล้ว ธรรมดาเป็นทางของกิเลสนะ ทางนอนใจ

พอขยับจิตขึ้นมาปั๊บหมุนไปทางความดี กิเลสกระดิกปั๊บเลย ความชี้เกียรติศรีคร้าน
ขึ้นแล้ว พอความตั้งใจว่าจะภาวนา ความชี้เกียรติศรีคร้าน ความท้อแท้อ่อนแอมาแล้ว หมอน

มาแล้วเสื่อมาแล้ว อะโรมาหมดเข้าใจไหม นั่นละให้ดูหัวใจเจ้าของ แหม พูดอย่างนี้เราพูดคนเดียวเหมือนมาโกหกพี่น้องทั้งหลาย มันจําอยู่อย่างนั้นจะให้ว่ายังไง จึงกล้าพูดให้ท่านทั้งหลายฟัง นี่เป็นยังไง เวลามันหนักก็หนาขนาดที่เคยพูดให้ฟัง น้ำตาร่วงบนภูเขา เมื่อพีดกันไม่หยุดไม่ถอยมันก็ค่อยอ่อนตัวลง ๆ มันเอาจนกระทั่งเรา เรียกว่าล้มนั้งหงาย น้ำตาร่วงบนภูเขา นี่เวลามันหนาแน่นที่สุดเลย ทั้ง ๆ เป็นขณะที่เราขึ้นเวทีจะพีดกับมัน มันขัดกับเราขนาดนั้น นี่ก็เห็น ๆ ในหัวใจของเราเนี่ย เอาไม่หยุดไม่ถอยสู้ไม่ถอย ต่อไปก็ค่อยคืบค่อยคลานไปได้ ๆ หนักเข้า ๆ จิตใจค่อยมีกำลังเพราะการชวนชวยของเราอุทิศสําคัญของเราเป็นสาระของเราเอง แล้วก็หนักขึ้น ๆ ตั้งเนื้อตั้งตัวได้แล้วที่นี้ขยับเรื่อย ๆ จนกระทั่งได้พูดให้ฟังว่า เป็นอัตโนมัตติในการฆ่ากิเลส

สังหารกิเลสไม่มีคำว่าหยุดยั้งต้องได้รั้งเอาไว้มันรุนแรง เห็นโทษมาก ความเห็นโทษมาก เห็นคุณที่จะหลุดพ้นก็มากเช่นเดียวกัน แล้วมันจะอยู่ได้ยังไงคนเรา หมุนตัวเลยเชียว ไม่รู้จักการหลับการนอน ไม่สนใจเลย มีแต่จะออกทำเดี่ยว ๆ นี่เวลาธรรมะจําเป็นอย่างนั้น ความที่จําขึ้นมาเพราะการสั่งสมของเรา ไม่ใช่เพราะการนอนตายเรื่อย ๆ ให้พากันจําเอานะ ต้องมีการต่อสู้ เราขยับกิเลสขยับจําให้ดีคำนี้ เราหนักกิเลสหนัก เอ้า หนักต่อหนักขัดกัน หลายครั้งหลายหนสุดท้ายสู้เราไม่ได้ เอาจนขาดสะบั้นลงไปเลย

เวลานี้ชาวพุทธเราเหลวไหลเอามากนะ มองไปนี่ แหม อ่อนใจพูดจริง ๆ นะ มีแต่กิริยาของกิเลสล่อหน้าล่อหลัง มองดูคนจนจะไม่เห็น คำว่าคนนั้นคือว่ากิริยาแห่งศีลแห่งธรรม ที่จะติดในจิตในใจในกิริยาการแสดงออกไม่ค่อยมีและไม่มี นอกนั้นมีแต่กิเลสเสียทั้งหมด นี่ละที่ว่าน่าอ่อนใจนะ นี่เวลามันหนามันหนาอย่างนี้นะ ครั้นเวลามันบางที่นี้มองไปที่ไหนมันแพรวพราวไปด้วยธรรมทั้งนั้น ด้วยสติปัญญา แพรวพราว ๆ ดังที่ท่านภาวนาได้หลักได้เกณฑ์ ท่านอยู่คนเดียวท่านอยู่กับธรรมนะ ท่านไม่มีอะไรเป็นอารมณ์เดินก็อยู่กับสติกับปัญญา ศรัทธา ความเพียรอยู่ด้วยกัน นั่งก็นั่งอยู่กับอันนั้นอยู่กับธรรมบนภูเขาท่านอาศัยเฉย ๆ อันจริง ๆ แท้ท่านอยู่กับความเพียรของท่าน อยู่ที่ไหนหมุนตัว ๆ จะยืน จะเดิน จะนั่ง จะนอน กิริยาทุกอย่างที่เคลื่อนไหว สติ ปัญญาจะตามกันตลอด

นั่นเห็นไหม เวลาสติ ปัญญามีกำลังแล้วจะหมุนเป็นอย่างนี้ละนะ อยู่ที่ไหนจะอยู่เปล่า ๆ นี่ไม่มี ท่านผู้มีธรรมในใจเป็นหลักเป็นเกณฑ์กล้าหาญชาญชัยขึ้นไปแล้ว จะไม่มีคำว่าเป็นโมฆะในความเคลื่อนไหวของท่าน จะมีแต่เรื่อง สติธรรม ปัญญาธรรม ที่จะแก็กิเลสเท่านั้น หมุนตัวไปตลอดเลย ๆ คืออันนี้อ่อนไม่ได้ ธรรมะนี้เมื่อถึงขั้นแข็งอ่อนไม่ได้เลย เช่นเดียวกับกิเลสเวลามันแข็งมันอ่อนไม่ได้เหมือนกัน อยู่ในใจดวงเดียวกันนี้ เอามา

พีดกันให้มันเห็นชัด ๆ มันก็พูดได้เต็มปากซิคนเรา เวลากิเลสมันอ่อนธรรมะก็ยิ่งหนาแน่น ขึ้นมา ๆ คิดดูซิว่าคืนทั้งคืนมันนอนไม่หลับ หมุนตัวตลอด กลางวิากลางยังจะไม่นอนอีก หมุนกับกิเลสไม่ถอย พีดวงใน เหมือนนักมวยเขาต่อยกัน ไม่ได้คำนึงถึงเป็นถึงตาย ใครก็จะเอาให้ชนะ ๆ เรื่องธรรมะจะให้ชนะกิเลสยิ่งหนาแน่นขึ้น ๆ นั่นละที่ว่าสืมหลับสืมนอน ต้องยับยั้งด้วยสมาธิท่านว่า ให้เข้าพักสมาธิ ให้อยู่ อย่าตบอย่าตอยอย่าเตะอย่ายันอย่าตีกัน

เวลานั้นให้พักให้น้ำ เอ้า ต่างคนต่างให้น้ำ แล้วจิตก็พักสงบในสมาธิ ไม่ต้องยุ่งกับอะไร สติ ปัญญาจะหมุนตัวขนาดไหนปล่อยให้หมด อย่าเอามายุ่งกับสมาธิ เวลานี้จะตั้งจิตให้อยู่ความสงบเย็นใจ อยู่อันเดียวรู้แน่ นี่เรียกว่าบรมกำลังหรือหมุนกำลังของเราขึ้นภายในจิต เมื่อจิตหยุดการคิดการปรุง จิตก็ส่งสมกำลังคือความสงบขึ้นภายในใจ พอขึ้นได้พอสมควรแล้ว พอปล่อยเท่านั้นจะผิงเลยออกพีดกันเลย ที่นี้มีดเล่มนั้นจะได้ลับหินแล้ว คน ๆ นั้นก็ได้พักผ่อนนอนหลับแล้วมีกำลังด้วยกัน ฟาดไม้ท่อนนั้นขาดสะบั้นไปเลย กิเลสตัวนั่นเอง สติปัญญาตัวนี้เอง เราผู้ประกอบความเพียรคนนี้เอง ฟาดกิเลสขาดสะบั้นไปเหมือนกัน เมื่อได้รับการพักผ่อนให้พอเหมาะ ใครจะไปเลยเตลิดเปิดเปิงไม่ได้นะ ให้จำบทนี้ให้ดี

การภาวนาเห็นว่ามีรายได้รายจ่ายอย่างเดียว หมุนตัวอยู่ตลอดไม่ได้นะ ได้ก็ได้เรื่องได้ กำลังมันก็หมดไปเช่นเดียวกัน ต้องพักเอากำลังเมื่อได้กำลังแล้ว เอ้า จะเสียเวล่ำเวลาขาด ๕ ขาด ๑๐ เพราะเราไปซื้อของมากินเพื่อหมุนกำลังเรา เอ้า ให้มันขาดไป เราได้กำลังมาพอ เอ้า กำลังนี้จะฆ่า จะได้การไถ่งาน อันนี้กำลังนี้จะฆ่ากิเลสได้ นั่น มันก็หมุนเข้าไปให้เป็นระยะ ๆ นะ การประกอบความพากเพียร เราได้อธิบายอย่างละเอียดลออไม่ให้ผิดพลาดให้พลาดนะ เพราะเราเคยโดนมาหมดแล้ว ที่มาพูดเหล่านี้โดนมาหมดแล้วทั้งนั้น ผ่านมาแล้วเป็นครูเอก ๆ ทั้งหมดเลย เพราะฉะนั้นการสอนจึงไม่ผิด คือแน่ใจว่าไม่ผิดเพราะผ่านมาหมด ทั้งผิดทั้งถูกเป็นครูเป็นอาจารย์สอน จากนั้นมันก็ฟุ้ง ๆ ๆ เลย เวลาไปเต็มซัดแล้วก็อย่างว่าแหละ มาดูสัตว์โลกตายกองกันมากก็กับก็กลับเท่าไร ธรรมชาตินั้นผ่านเรียบร้อยแล้วเป็นอนันตกาล นิพพานเที่ยง คือธรรมชาตินี้ตายตัวแล้ว หมดไม่ว่าความสุข ความทุกข์ อะไรที่เป็นเรื่องของสมมุติจะเข้าไม่ถึงจิตดวงนั้นเลย เป็นจิตตวิมุตติเป็นธรรมธาตุล้วน ๆ ตลอดอนันตกาลเรียกว่า นิพพานเที่ยง คือจิตดวงนี้ เมื่อกิเลสหมดแล้วตัวอนิจจัง ทุกขัง อนตตา ซึ่งอยู่กับกิเลสมันก็ขาดสะบั้นไปด้วยกัน ทุกข์ก็ไม่มี นี่ละอำนาจแห่งความอุตสาหะพยายาม

เราอย่าปล่อยใจเลยตามเลยไม่ได้นะ เราเป็นผู้รับผิดชอบในตัวของเรา หน้าเขา ขนาดไหนเราต้องพึดต้องเหวี่ยงเพื่อเอาตัวของเราซิ ไม่ใช่เพื่อปล่อยตัวนี่นะ ต้องเอากันให้สุดเหวี่ยง นี่ละเราอดไม่ได้พูดให้บรรดาลูกหลานทั้งหลายฟัง เพื่อความดีงามทั้งหลาย อย่าปล่อยตัวจนเกินไประยะ ไม่มีอะไรจะจุดลากเราออกจากทุกข์มากนักน้อย มีแต่ธรรมแต่ความดีงามเท่านั้น ฟังแต่ว่าเท่านั้น ก็เลสนี่ห้อมล้อมจนมองหาตัวไม่เห็นมีแต่ภัยรอบตัวของเรา อย่าไปสนิทกับมันเข้าใจไหมละ เหล่านี้เป็นภัยทั้งนั้น ให้สนิทกับธรรม มีมากมีน้อย เอ้า หมุนเข้า ๆ ส่งเสริมมันเข้าแล้วเราจะได้เห็นวันหนึ่งดังที่พูดนี่ละ จำขึ้นมาแล้ว น้ำตามันมาจากไหน ฟังซินะ แต่ก่อนมันก็อยู่ในตัวของเรายู่ตาของเรา มันมาจากไหน บทเวลามันพรากออกมามันมาจากไหน นั่นเห็นไหม กายนี้เหมือนว่าไหวตกภูเขา มันรุนแรงระหว่างกิเลสกับธรรมชาติสะบัดกัน

นี่ละความอัศจรรย์ล้นโลกล้นสงสาร ล้นสมมุติโดยประการทั้งปวงขึ้นพร้อมกันเลย จะไม่อัศจรรย์ได้ยังไง พิจารณาซิ นี่ละที่พระพุทธเจ้าท้อพระทัยเห็นสัตว์โลกงุ่มง่าม ตัวมดเต็ม พูดอะไรไม่ยากฟัง ๆ บินตามแต่กิเลสแล้วก็จมกันไป ๆ อยู่อย่างนี้ไม่มีวรรคมีตอนไม่มีกาลสถานที่ว่าจะหลุดพ้นไปได้ จะไม่ท้อพระทัยได้ยังไง พวกมันจำเอานะ เอาละพูดเท่านั้นละวันนี้

ชมการถ่ายทอดสด ธรรมะหลวงตาวันต่อวัน ได้ที่
www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th